

Jerzy Dąbrowa - Januszewski

PTAKI MYŚLI

ŚLAD 18 • SŁUPSK 2004

Jerzy Dąbrowa - Januszewski

Ptaki myśli

Biblioteka Śladu
Słupsk 2004

REDAKCJA

autor

ZDJĘCIA W KSIĄŻCE

Jan Maziejuk

WYDAWCA

Spółeczna Oficyna Wydawnicza

Literatów BIBLIOTEKA ŚLADU w Słupsku

Wydano dzięki wsparciu finansowemu

Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku

i Urzędu Miejskiego w Słupsku

COPYRIGHT:

Jerzy Dąbrowa-Januszewski

188129

ISBN 83-919095-6-5

DRUK

Drukarnia „Boxpol”

76-200 Słupsk, ul. Wiejska 28

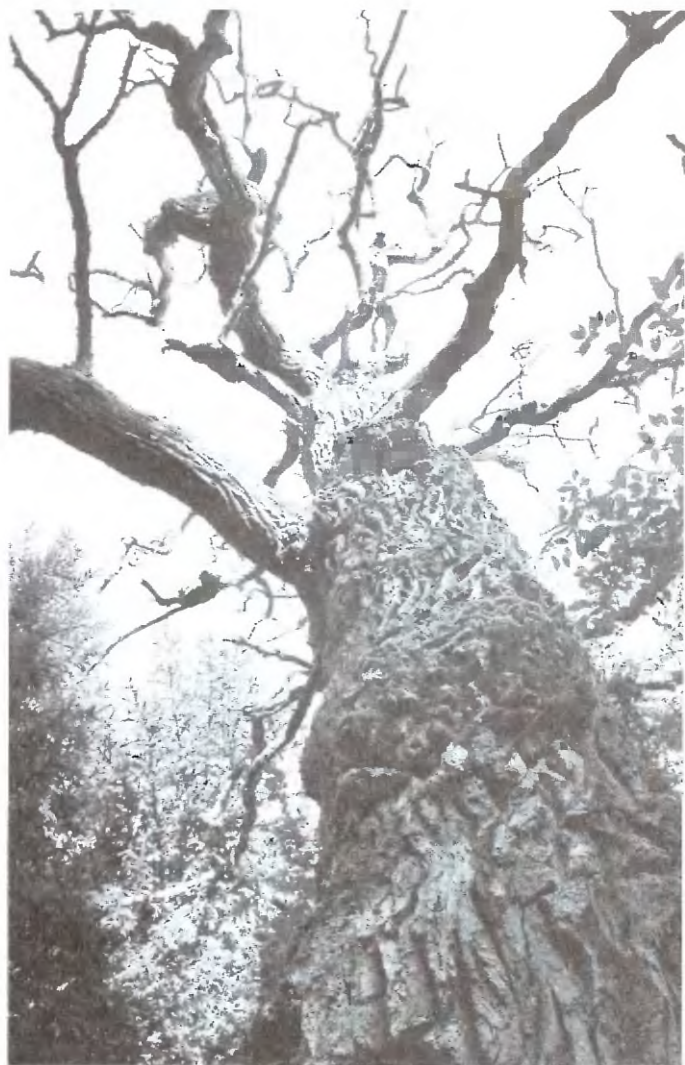
tel./fax (59) 8424371

e-mail: boxpol@post.pl

Ptaki myśli

Miastu młodości

1.

Porywczosć serca nadaje młodości,
skazę rozpoznawalną, tylko w miłości, gdy
porywy wiatru przenoszą myśli obrazami.
Wzgórzami zieloność się przetacza,
w dolinę Kłodawki, zabarwiając niebo
w Warcie. Katedralna wieża rozdzwania
wspomnienia z cienia kruchty, gdy nad
Gorzowem zmierzchanie, gdy cienie
kasztanowców płużą się krokami
przechodniów.

2.

Porywczość serca nadaje sens
rozpoznawalny kamienicom na Żwirki
i Wigury, na Jagiełły i Mieszka, piękno
starości, we wspomnieniach, dodaje im
uroku, nawet zgrzytliwe tramwaje, choć
brzmia inaczej, też wyznaczają kierunek
wędrówki, na ulicę, której już nie ma,
tylko obłoki na niebie, jakby takie same,
z otwartymi ustami westchnień, wiatr
popędza nad cmentarz. Kiedyś na tych
wzgórzach maki i osty ścieliły się
spacerowym dywanem młodości.

3.

W dolinie Kłodawki, czterdziestoletni mech
uśmiecha się, tak samo aksamitnie miękki.
Wiatr rozwiewa wiekowym dębom konary,
trzeszczy kora czasu, jakby siódma skóra
spowijała ten rytm, nad wspomnieniem,
nad melodią, nad melancholią i poszumem
lasu, wiatr krople deszczu poniesie
roziskrzony, jak zwodzone mosty słońca,
na wędrówkę zieleni.

4.

Mówisz. Przyjdzie drwal by zdzierać
stwardniałe oblicza, a wibrujący szpak
wiosenną furtę otworzy. Rozległe
przestrzenie myśli ścielą się równiną,
po krzemowy brzeg, gdzie świetliki oczu
i ciemne niebo, z gwiazdami
wyznaczającymi niedokończone podróże
a ogień myśli już tylko ekran nicości
na niebie rozprzestrzenia.

5.

Między nami, jak na wysrebrzonej solą
sieci, dzieci i ich dzieci, i bezbrzeżne morze,
i cisza upomina ciszę, srebrzysty czas,
w jej przywoływaniu, jak leśmianowa fala
zmiernych, iskrzy nad głowami.

6.

Wiatr rozwiewa wiekowym dębom konary.
W poszyciu czereda dębniaków, dębiczków
i pozłacanych żółdziaków. Wiatr,
w soczystość wzrastania, krople deszczu
roziskrzzone promieniami słońca rozsiej
po lesie, wiotkie gałęziny w konary
przemieni. Kora czasu zbruździ dłonie
lasu.

7.

Gdy sędziwą ciszę rozjaśni świt,
ku potokom bujnej zieleni, zaiskrzy
źrenica kosego rumieńca, młodzieńcza
ścieżyna wspomnień – doliną Noteci
i Warty. Czas znów otwarty. Wiatr
rozdzwania nowinę, na przepytywanie
przestrzeni.

8.

Wiotka nić marzeń i buntu, meandruje
między zdarzeniami; od zdartych kolan,
po widnokrąg zapatrzenia, po oślepienie
odkryciem. Pierwsze słowa gonią następne,
szlakiem zachwytu i rozpaczy.

Życie nabiera sensu, gdy warkocz słońca
niedostępny, choć na wyciągnięcie ręki
skrzy nadzieją, gdy słowa doganiają myśli,
gdy rumieniec faluje rozświetloną skronią,
i gdy nurt leniwie się rozlewa, i gdy bystro
trąca o skały. Jesteśmy niejesienni,
gdy myśl zbiera sny - jesienne kasztany,
niczym porozrzucane słowa, by przywracać
barwy wspomnieniom, gdy sikorka
za oknem, zawsze taka sama.

9.

Noc spotyka się z dniem, jak oddech
na poduszce świtu. Więc idźmy dalej,
gdzie jasność i mrok, z turkotem
łoskotem, gdzie szlak nieprzespany
i kobiecej żądy trwoga, a weselny skrzat
zmaćci tęczę w paprotny kwiat.
Więc szybciej - niżli kochanki żałobne
przesłanie, niżli zaduszkowe snów
odpytywanie, a w kołowrotku zeszłych
kroków ślady. Gdy w noc głębin tajemnych
nie stanie.

10.

W noc i w dzień, gdy opuszczam chatę,
słony wiatr wydmami prowadzi
w zapiaszczone morza. Więc wzrokiem
niewód rozciągam, po srebrzący rybą
horyzont. W ten dobry czas słońce
zamienia się w twarze rybaków,
ciężkoradośnie wędrujących po fali.
Co dziewiąta powraca, obmywając kobiece
stopy. Więc powracam do ciebie rybą,
na zdzieranie łusek zapomnienia,
i obłaskawianie przed następnym
wyjściem w morze.

11.

Mówią. Dano dziewczynie pochodnię
młodości. Nieś ją roziskrzeniem źrenic,
poza horyzont, którego nie oglądają oślepli
Orfeusze, użyczaj ikarowym cieniom
rozpiętym na skrzydłach skał,
i rozmodlonym jaskiniom. Jest noc.
Ponad domem prześwit spadania,
w studnię rozedrganą słowami aniołów
mroku. Noc jest lodowatym styksem,
oczekuje na nasze powroty, by chwycić
za gardło krzyku. Noc obnaża ucieczkę
od wspomnień, i tylko Eurydyka potrafi
przebaczyć bezsenność.

12.

Noc rozdzwoniła się drzeniem gontów,
przelotami doliny w dolinę, organami
turniowych oddechów, echem sapiącego
nieba. Noc zapukała w moje okno,
krzykiem zagubionej mewy, łaknieniem
świtu. Tej nocy nagle posiwiałe szczyty
tonęły, wyciągając ku gwiazdom
postrzępione dłonie. Wiatr grał jękliwie,
na strunach moich rąk, melodię
przebudzenia. Czemu dziewczyno,
idziesz sama, schodami do nieba?

13.

Noc, korzeniami nadziei, ciemność
przerasta, pajęczą nicią roznosząc
oczekiwanie. Nic nie mów! Przecież światło
samo zaiskrzy w twoich źrenicach.
Dostrzegam w nich dalekie drogi
pożądania, a może tylko tęsknoty.
Więc niestraszny upadek w studni mroku.
Twoje usta upominają - przecież czekać,
już jest pożądaniem, a cisza dzwoni
o szybę przypomnieniem, że jesteśmy
jeszcze niejesienni.

14.

Twarz twoja w półtonach złudnego światła,
przekrzykiwała łoskot spadającego ptaka.
Twoje oczy nawoływały czasu, który
przesączył się ziarnami niepokoju, poprzez
klepsydry źrenic, opadając w czeluść
ciemną. Kurczowo trzymałaś moje dłonie,
rączy rumaki gotowe do dalekiej podróży.
Więc czemu wstrzymujesz ten bieg,
przecież nawet trawy w spiekocie słońca,
umykają gdzie wiatr.

15.

Mówisz. Jestem słaba, a trzeba mieć siłę
na życie - i drżysz powiewem na żaglach
swoich oczu. W dalekiej ich głębi
dostrzegam horyzont z falujących kwiatów,
opalizujących w słońcu oceanem
i tęsknotą. Pytasz czemu tak patrzę,
a nasze usta wyzwolone spod władzy
sternika, już dają sobie odpowiedź.
Tak mało potrzeba, by myśl twoją dogonić
w locie, gdy za oknem nawet drzewa
milkną. Jesteś cyganką, z oczami
połyskującymi smolną żagwią ogniska,
i białogłową z alabastrowym łonem
wyrzeźbionym w słońcu. Jesteś uśmiechem
umykającym przed pogonią czasu,
i grzechem wyśnionym, na rozognionych
wargach uśpionego lasu. Jesteś, kiedy cień
rozsnuwa swą szarość, w jeziornym opalu
gwiazd zmierzchających, w przeczuwaniu
świtu.

16.

Odchodzisz i wracasz inna, a słowa
te same, bez splotów zawitych jesieni
i śnieżnych oddaleń horyzontu. Jakby czas
utkwiał, uwięziony w źrenicy oka,
w oczekiwaniu powitania. Darowujesz
nieokreśloność żywiołu i ciszy,
a ja nie umiem odgadnąć tajemnicy
twojego spokoju, wyciszyć dotyku twojej
dłoni, by usłyszeć co myślisz, odchodząc
milcząca. Przecież ty wiesz. Zbyt długi ten
trakt, na rozstania. Każda noc jak
przezucie, woń koronek i atlasu,
roztętnione skronie, powiew gwałtowny
za oknem lasu. Czas nie przeoczy wahania,
pajęczyną zmarszczek oplącze zagubione
słowa, szlak wyczekiwaniem wydłuży,
w jeziorną toń wysrebrzy skroń.

17.

Rozległe przestrzenie myśli ścielą się
równiną, falowaniem powracają, gdzie
krzemowy brzeg, o świcie, w przyboju słony
ranek. Rozległymi przestrzeniami
rozbiegamy się, by zebrać myśli
na wieczorną biesiadę, gdy gwiazdy
bezkresne przypominają
o niedokończonych podróżach,
a świetliki oczu, przy ognisku,
odnajdują swoje szlaki.

To roziskrzenie źrenic rozpala falujące trawy, po płonący horyzont, gdzie ogień myśli, już tylko ekran nicości na niebie rozprzestrzenia. Więc gdzie mamy wędrować? Wolę nad to tajemniczość przestrzeni, gdy na wargach płonie lont, i gdy mi się wyśni pełnia nieokreśloności, geniusz zapatrzenia. Więc jak przed laty słowa słowa słowa, aż po wysrebrzoną skroń, i tak od nowa od nowa, jakby srebrny pył tylko był, tylko był.

Między czasem a czasem, w kropli rosy, darowujesz tęczę poranka i zmierzchu, jak ciągłą nić, między myślą a myślą. Między nami, jak na wysrebrzonej solą sieci, dzieci i ich dzieci, i bezbrzeżne morze, po obfitość połowów. Między nami niewyjaśnioność czasu, który jak kropli spadanie drąży przepaście powrotów, na powitania. Czas nie omija naszych marzeń, dzirytem słońca przenika aorty myśli, rozbudzając rytm serc.

Czas dosięgnął przemijania, lecz oczy przypominają - gdzie rzeczne zakole nurtem zieleni rozpina ścieżynę, gdzie wiatr i cisza.

19.

Mówisz. Nie poddawaj się nastrojom.
Jak Ewa w raju, w którym wszystko było
najprostszą metaforą nagości. Pocóż mnie
taka metafora, gdy czas mija na
rozdzieraniu szat, rozszyfrowywaniu słów,
przecieraniu oczu, by dojrzeć jabłko
prawdy, po które sięgniesz w nastroju
szczodrości? Wspomnienia pozostają
w rozbłysku tęczy, jak nieba łoskot ocalony
w słonecznej kropli rosy. To jak dziewczęce
zapatrzanie w przemijanie, błysk oka,
by znowu dojrzeć pulsujące skronie liści.
Świat ocalony, między błękitnymi
wąglikami oczu i gorącymi wargami czasu.
Łabędź na drżącej tafli wody rozpościera
biel oczekiwania.

20.

Porywczość serca nadaje skazę
rozpoznawalną, gdy porywy wiatru
przenoszą myśli, wieże drzew rozdzwaniają
wspomnienia. Porywczość serc nadaje im
sens, gdy każdy przydrożny kamień mruży
oczy, obłoki ust ulatują wyżej i dalej,
a ptaki myśli kreślą puszczańskie szlaki.
Łagodność łąki odczytujemy w ciepłe
złoty kaczęńców i soczystości zieleni,
gdy wędrówka nie ma końca.

21.

Coraz częściej udajemy powroty.
Słońce nam nie dowierza, cofając cienie
z zakamarków myśli, abyśmy ujrzeli
dokładnie to, co powinno być
rozpoznawalne. Liść, unoszony wiatrem,
połyskujący barwami jesieni, opuścił
drzewo urodzaju. Noc spotyka się z dniem,
jak oddech na poduszce świtu, gdy sen
miarowo odsłania bezszelestność
powrotów. Terkotliwy nietoperz skrzydłami
mrok rozgania, obłoki snu ulatują,
cisza przypomina o pokorze.

22.

Nic nie jest dane raz na zawsze, jak pajęcza
osnowa w kroplach rosy, jak powietrze
dławiające krtań, gdy próbę ostatniego
krzyku zakreśla na niebie przelatujący
ptak... słowa...słowa... słowa. Daremne
powroty, tylko ogniki oczu skrzą, jakby
odnajdywały swoją przestrzeń tajemną,
w migotliwej wodzie, na granicy lasu.

23.

W dolinie Kłodawki, pamiętliwa fala,
przeskakując z kamienia na kamień,
w rozbłyskach słońca, zaklinała naszą
młodość. Stary człowiek w oknie
odnajdywał własne wspomnienia,
przenosząc wzrok ku wzgórzom,
gdzie maki i osty ustrajały drapieżny
horyzont czerwienią i kolcami, jakby
naznaczając tę przestrzeń na wieczny
spoczynek i ciszę. Oczy mędrca zatracaly
błysk za migotliwą szybą, gdy patrzył
pobłaźliwie w naszą dolinę.

Jerzy Dąbrowa-Januszewski

– urodził się w 1942 r. Absolwent filologii polskiej na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Mieszka w Słupsku.

Z zawodu dziennikarz, miłośnik regionalizmu pomorskiego, autor wielu publikacji w tej dziedzinie, krytyk literacki, laureat konkursów literackich w poezji i prozie.

Opublikował książki:

„Z kamiennego wiatru” (1983),

„Jesień Anny” (1984, 2003),

„Z notatnika kaszubskiego” (1988),

„Ulica wyobraźni” – teksty przesnek

do widowiska teatralnego

Jerzego Stachurskiego (1989),

„Pożegnania i powroty” (1990),

„To miejsce” (1995),

„Latawce i wiatr” (2000).

ISBN 978-83-919095-6-5